Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky

Informácia
k účtovaniu a zisťovaniu základu dane v reštrukturalizácii na strane veriteľa a dlžníka

V nadväznosti na zmenu zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) **sa v § 29 opatrenia MF SR č. MF/23054/2002-92,** ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov (ďalej len „postupy“) **upravuje postup účtovania v reštrukturalizácii na strane dlžníka a veriteľa.**

Ustanovenia § 29 ods. 2 až 7 postupov o účtovaní v reštrukturalizácii **sa použijú pri zostavovaní účtovnej závierky k 31. decembru 2015**, pričom ak má účtovná jednotka účtovné obdobie hospodársky rok alebo zostavuje priebežnú účtovnú závierku, **môže** tieto ustanovenia použiť aj pri zostavovaní účtovnej závierky ku dňu, ktorý predchádza 31. decembru 2015, ak sa účtovná závierka zostavuje po 31. decembri 2015.

V súlade s § 29 ods. 2 postupov sa v účtovníctve dlžníka účtuje

a) **na základe potvrdenia reštrukturalizačného plánu súdom**
   1. úprava výšky záväzku; zníženie výšky záväzku sa účtuje v prospech účtu 648 – Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti,
   2. záväzok, ktorý nie je zaúčtovaný v účtovníctve, ale preukázateľne existuje na základe schváleného zoznamu pohľadávok, v prospech vecne príslušného účtu záväzkov so súvzťažným zápisom na ťarchu účtu 428 – Nerozdelený zisk minulých rokov alebo na ťarchu účtu 429 – Neuhradená strata minulých rokov,

b) **vydanie akcií alebo iných majetkových účastí na účel výmeny za pohľadávku** na ťarchu účtu 548 – Ostatné náklady na hospodársku činnosť, ak sa zvyšuje suma zaúčtovaného záväzku,

c) **uspokojenie pôvodnej pohľadávky veriteľa zo zisku alebo iných vlastných zdrojov dlžníka** po splnení reštrukturalizačného plánu na ťarchu vecne príslušných účtov účtovej skupiny 41 – Základné imanie a kapitálové fondy, 42 – Fondy tvorené zo zisku a prevedené výsledky hospodárenia a účtovej skupiny 43 – Výsledok hospodárenia a v prospech účtu 325 – Ostatné záväzky z hospodárskej činnosti.

Možnosť uspokojenia pôvodnej pohľadávky veriteľa z vytvoreného zisku alebo iných vlastných zdrojov sa u dlžníka uvádza ako **podmienený záväzok v poznámkach** účtovnej závierky (§ 29 ods. 3 postupov).

V súlade s § 29 ods. 4 postupov sa v účtovníctve veriteľa účtuje

a) **na riziko nezaplatenia pohľadávky** dlžníkom v reštrukturalizácii účtuje opravná položka podľa § 18,
b) **uspokojenie pôvodnej pohľadávky vydaním akcií alebo iných majetkových účastí** počas plnenia reštrukturalizačného plánu účtuje na ťarchu účtu účtovej skupiny 06.

V účtovníctve veriteľa sa v súlade s § 29 ods. 5 postupov po splnení reštrukturalizačného plánu dlžníkom účtuje

a) **odpis neuspokojenej hodnoty pohľadávky** z účtovníctva a zúčtuje sa opravná položka k pohľadávke,
b) **uspokojenie pôvodnej hodnoty pohľadávky z vytvoreného zisku alebo iných vlastných zdrojov** na ťarchu účtu 315 – Ostatné pohľadávky z hospodárskej činnosti a v prospech účtu 648 – Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti.

Možnosť uspokojenia pôvodnej pohľadávky z vytvoreného zisku alebo iných vlastných zdrojov dlžníka sa u veriteľa uvádza ako **podmienený majetok v poznámkach** účtovnej závierky (§ 29 ods. 6 postupov).

V súlade s § 29 ods. 7 postupov sa pri uplatnení pohľadávky podľa Nariadenia vlády SR č. 165/2015 Z. z. na vykonanie § 4 ods. 5 zákona č. 384/2011 Z. z. o osobitnom odvode vybraných finančných inštitúcií a o doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 87/2015 Z. z. (ďalej len „nariadenie vlády SR“) táto pohľadávka účtuje **v súlade so zmluvou o postúpení pohľadávky.**

Základ dane u dlžníka

Podľa § 17 ods. 32 písm. c) zákona o dani z príjmov, ak dôjde k potvrdeniu reštrukturalizačného plánu súdom podľa § 153, 155 a 155a zákona o konkurze a reštrukturalizácii, daňovník **základ dane zníži o sumu záväzku** prislúchajúceho k výdavku (nákladu), o ktorú v minulosti zvyšoval základ dane podľa § 17 ods. 27 zákona o dani z príjmov v tom zdaňovacom období, v ktorom došlo k potvrdeniu reštrukturalizačného plánu súdom. Postup podľa § 17 ods. 27 zákona o dani z príjmov neuplatní daňovník, ktorému bol **potvrdený reštrukturalizačný plán**, **na záväzky obsiahnuté v tomto pláne.** Pri ostatných záväzkoch, ktoré nie sú zahrnuté v reštrukturalizačnom pláne, daňovník postupuje podľa § 17 ods. 27 zákona o dani z príjmov. Podľa prechodného ustanovenia § 52zg ods. 1 zákona o dani z príjmov **je možné** uvedené **použiť po prvýkrát pri podaní daňového priznania po 31.12.2015.**

Podľa § 13 ods. 1 písm. d) zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dani z príjmov“), ak z reštrukturalizačného plánu potvrdeného súdom podľa §155a zákona o konkurze a reštrukturalizácii vyplýva, že veriteľovi bude uhradená pohľadávka menej ako 50%, pohľadávka do tejto výšky nezaniká a vo zvyšnej časti sa má za to, že je iným majetkovým právom. Časť záväzku, ktorá u veriteľa predstavuje iné majetkové právo sa v účtovníctve dlžníka odpíše do výnosov a **odpis toho záväzku je oslobodený** od dane v tom zdaňovacom období, v ktorom dôjde k potvrdeniu reštrukturalizačného plánu súdom. Podľa prechodného ustanovenia § 52zg ods. 1 zákona o dani z príjmov **je možné** uvedené **použiť po prvýkrát pri podaní daňového priznania po 31.12.2015.**

Základ dane u veriteľa

Podľa § 20 ods. 10 zákona o dani z príjmov opravné položky k pohľadávkam voči dlžníkom v reštrukturalizačnom konaní sú daňovým výdavkom najviac do výšky menovitej hodnoty pohľadávok alebo uhradenej obstarávacej ceny pohľadávok prihlásených v lehote určenej podľa osobitného predpisu vrátane príslušenstva, ak bolo zahrnuté do základu dane počínajúc zdaňovacím obdobím, v ktorom boli pohľadávky v určenej lehote prihlásené.

Podľa § 20 ods. 11 zákona o dani z príjmov sa opravné položky k pohľadávkam voči dlžníkom v reštrukturalizačnom konaní **zahrnú do základu dane v zdaňovacom období, v ktorom bola pohľadávka uspokojená.** Ak by veriteľ zrušil opravnú položku vo výške pohľadávky schválenej v reštrukturalizačnom pláne v zdaňovacom období, v ktorom dochádza k potvrdeniu reštrukturalizačného plánu súdom, zrušenie opravnej položky sa zahrnie do základu dane v súlade s účtovníctvom v nadväznosti na § 20 ods. 3 zákona o dani z príjmov.

Po splnení reštrukturalizačného plánu a zrušení opravnej položky na uhradenú časť pohľadávky sa neuhradená časť pohľadávky odpíše bez vplyvu na výsledok hospodárenia.

Podľa § 17 ods. 28 písm. b) zákona o dani z príjmov sa základ dane u daňovníka účtujúceho v sústave podvojného účtovníctva a podľa medzinárodných štandardov, ktorý zisťuje základ dane z výsledku hospodárenia, v zdaňovacom období, v ktorom dôjde k odpisu pohľadávky zvýši o sumu opravnej položky, ktorá bola uznaná za daňový výdavok podľa § 20 a súčasne zníži o výdavok (náklad) podľa § 19 ods. 2 písm. h) a r) zákona o dani z príjmov. To znamená, že z pohľadu zákona o dani z príjmov by mal daňovník zvýšiť základ dane o sumu opravnej položky uznanej za daňový výdavok a zároveň znížiť o daňový výdavok podľa § 19 ods. 2 písm. h) zákona o dani z príjmov vo výške odpisu neuhradenej časti menovitej hodnoty pohľadávky, resp. do výšky postupníkom uhradenej obstarávacej ceny pohľadávky nadobudnutej postúpením, ako výsledok reštrukturalizačného konania. Keďže z pohľadu zákona o dani z príjmov bude mať úprava neutrálny vplyv na základ dane, nie je potrebné ju vykonať.

Uspokojenie pôvodnej pohľadávky z vytvoreného zisku alebo iných vlastných zdrojov v nadväznosti na § 155a a § 159b zákona o konkurze a reštrukturalizácii zaúčtované na účte 648 - Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti je súčasťou výsledku hospodárenia a **rovnako je aj zdaniteľným príjmom zahrnovaným do základu dane** v súlade s účtovníctvom.

Postúpenie pohľadávky Slovenskej reštrukturalizačnej s r.o. alebo inej právnickej osobe so 100%-nou majetkovou účasťou štátu

Podľa nariadenia vlády SR umožňuje štát odkúpiť od nezabezpečených veriteľov pohľadávky voči dlžníkovi v reštrukturalizácii, ku ktorým boli vytvorené opravné položky do výšky 100 % za cenu 50 % pohľadávok do konca roka 2015. Ak si veriteľ uplatní pohľadávku podľa § 1 ods. 3 nariadenia, na základe uzatvorenej zmluvy so spoločnosťou odkupujúcou pohľadávky, pristupuje k úprave ocenenia pohľadávky, pričom v účtovníctve postupuje podľa § 29 ods. 7 postupov účtovania v súlade so zmluvou o postúpení pohľadávky. Pri úprave základu dane sa postupuje podľa § 17 ods. 28 písm. b) zákona o dani z príjmov ako pri odpise pohľadávky. Veriteľ zvýši základ dane o sumu vytvorenej opravnej položky uznanej za daňový výdavok a zníži o daňový výdavok podľa § 19 ods. 2 písm. h) zákona o dani z príjmov (neuhradená časť pohľadávky). Odkúpením pohľadávky štát umožňuje veriteľom získať finančné prostriedky v určitej výške a v kratšej lehote ako je lehota plnenia reštrukturalizačného plánu. **Odpis pohľadávky z dôvodu uplatnenia možností odpredaja pohľadávky v reštrukturalizácií je možné považovať za daňový odpis pohľadávky.**

V súvislosti s pohľadávkami v reštrukturalizácii bol do § 14 opatrenia MF SR č.MF/27076/2007-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek účtovnej závierky pre účtovné jednotky účtujúce v sústave jednoduchého účtovníctva, ktoré podnikajú alebo vykonávajú inú samostatnú zárobkovú činnosť, ak preukazujú svoje výdavky vynaložené na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov na účely zistenia základu dane z príjmov v znení neskorších predpisov **doplnený odsek 12.** Podľa tohto ustanovenia sa v účtovnej jednotke, ktorá si uplatňuje pohľadávku podľa nariadenia vlády SR účtuje

a) **v peňažnom denníku** príjem z uplatňovanej pohľadávky ako príjem zahrnovaný do základu dane z príjmov celkom, v členení na ostatné príjmy a súčasne v knihe pohľadávok zníženie pohľadávky vo výške uznanej hodnoty uplatňovanej pohľadávky,
b) **v knihe pohľadávok** zánik uplatňovanej pohľadávky vo výške odpisu zostávajúcej hodnoty uplatňovanej pohľadávky v súlade s § 17 ods. 12 písm. b) zákona o dani z príjmov.

Vypracovalo: Finančné riaditeľstvo SR
Odbor podpory a služieb pre verejnosť
Marec 2016